

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти

підготовки магістра

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)

Силабус освітнього компонента «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» підготовки магістра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)»

Розробник: Сергєєва Валентина Федорівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми узава І. Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 21 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання
Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Корекційна психопедагогіка</u> <u>(олігофренопедагогіка)</u> Освітній рівень: перший <u>(магістерський)</u>	Вибірковий (ВК 2.1)
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр <u>1-ий</u> Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) – <u>14</u> год. Лабораторні – <u> </u> год. Індивідуальні – <u> </u> год.
		Самостійна робота - <u>88</u> год.
		Консультації – <u>8</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

Заочна форма навчання
Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Корекційна психопедагогіка</u> <u>(олігофренопедагогіка)</u> Освітній рівень: перший <u>(магістерський)</u>	Вибірковий (ВК 2.1)
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр <u>1-ий</u> Лекції <u>4</u> год.
		Практичні (семінарські) – <u>6</u> год. Лабораторні – <u> </u> год. Індивідуальні – <u> </u> год.
		Самостійна робота – <u>96</u> год.
		Консультації – <u>14</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Сергеева Валентина Федорівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада кандидат кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: (+380501087179, valentina.sergeeva@live.com)

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

З метою забезпечення рівного доступу до освіти дітей з особливими потребами, їх ранньої соціальної адаптації, найбільш повного розкриття потенціалу дітей та створення умов для здійснення індивідуального та диференційованого підходу у навчанні в мережі загальноосвітніх навчальних закладах створюються спеціальні та інклюзивні класи, функціонують школи-інтернати. Наразі в Україні впроваджуються різні форми та підходи до навчання дітей з особливими потребами, що обумовлює актуальність вивчення правового та соціального забезпечення корекційної освіти.

Силабус вивчення **освітнього компонента** «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» складено відповідно до освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Силабус визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Для засвоєння ОК використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, корекційної педагогіки, основ правознавства, основ педагогічної майстерності.

Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Предметом вивчення ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» є відносини, що виникають в процесі впровадження корекційної освіти в Україні та їх правове забезпечення.

2. Пререквізити і постреквізити вивчення ОК: «Актуальні проблеми корекційної педагогіки», «Організація та управління корекційно-реабілітаційною діяльністю», «Організація інклюзивної освіти дітей з інтелектуальними і мовленнєвими порушеннями», «Організація та зміст логопедичної роботи у спеціальних закладах різного типу», «Корекційна психопедагогіка», «Сучасні технології корекційної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями розвитку», «Спеціальна психологія дітей з інтелектуальними порушеннями», навчальна практика в закладах загальної, спеціальної та інклюзивної освіти; педагогічна практика в спеціальних закладах (центрах) для дітей з порушеннями інтелектуального і мовленнєвого розвитку, педагогічна (переддипломна) практика в закладах загальної, спеціальної та інклюзивної освіти тощо.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» є ознайомлення здобувачів освіти із: загальними засадами соціального та правового забезпечення корекційної (спеціальної) освіти, міжнародно-правовим регулюванням права на освіту дітей з особливими потребами, правовим регулюванням окремих форм корекційної освіти в Україні та системою діючої державної допомоги дітям, що мають психічні та (або) фізичні порушення.

Основними **завданнями** вивчення ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» є: поглиблений аналіз здобувачами освіти проблем правового та соціального забезпечення корекційної освіти в Україні, набуття теоретичних знань та практичних навиків у сфері впровадження корекційної освіти в Україні.

4. Результати навчання (компетентності).

Професійна компетентність фахівця з спеціальної освіти – це відносно стала структура професійної самосвідомості й інтегральна характеристика діяльності фахівця,

яка полягає у володінні ним достатнім обсягом фахових знань, умінь та навичок, професійно значущими особистісними якостями і вміннями, що забезпечують успішне виконання професійних функцій у соціально визнаній і зафіксованій суспільством сфері спеціальної освіти.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта» результатами вивчення ОК мають стати такі сформовані в здобувачів вищої освіти професійні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК), що мають універсальний характер, не прив'язаний до предметної діяльності:

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК), які визначають профіль освітньо-професійної програми та кваліфікацію випускника:

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

Результати навчання (РН):

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю - Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти						
Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти. Поняття та значення корекційної освіти.	14	2	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 12
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами	16	2	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 12
Разом за модулем 1	30	4	4	24	2	24
Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти						
Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання	13	1	1	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 6
Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах	19	1	1	10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 6
Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які	19	1	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 12

<i>потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку</i>						
Тема 6. <i>Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)</i>	13	1	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 12
Тема 7. <i>Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів</i>	13	1	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 12
Тема 8. <i>Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов</i>	13	1	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 12
Разом за модулем 2	90	6	10	64	6	60
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						
ІНДЗ						16
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

²/ *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю - Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти						
Тема 1. <i>Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти. Поняття та значення корекційної освіти.</i>	15	1		12	2	-
Тема 2. <i>Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами</i>	17	1	2	12	2	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 30
Разом за модулем 1	32	2	2	24	4	30
Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти						

Тема 3. <i>Правове регулювання індивідуальної форми навчання</i>	14			12	2	-
Тема 4. <i>Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах</i>	14			12	2	-
Тема 5. <i>Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку</i>	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 30
Тема 6. <i>Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)</i>	14			12	2	-
Тема 7. <i>Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів</i>	16	1	2	12	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 30
Тема 8. <i>Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов</i>	14			12	2	-
Разом за модулем 2	88	2	4	72	10	60
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						
ІНДЗ						10
Всього годин / Балів	120	4	6	96	14	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин, денна/заочна
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти		

1	<p>Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти <i>Поняття та значення корекційної освіти</i></p> <p>1. Порівняйте систему корекційної освіти в Україні та зарубіжній державі (державу на вибір здобувача освіти).</p> <p>2. Випишіть 15 прикладів актів, що регулюють освіту дітей з особливими потребами, і розташуйте їх в порядку юридичної сили.</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	12/12
2	<p>Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами</p> <p>1. Випишіть спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.</p> <p>2. Проаналізуйте Конвенцію ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р.</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	12/12
<p>Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти</p>		
3	<p>Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання</p> <p>1. Опишіть, хто має право на індивідуальну форму навчання.</p> <p>2. Опрацюйте план індивідуального навчання.</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	10/12
4	<p>Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах</p> <p>1. Опишіть позитивні та негативні аспекти створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх закладах.</p> <p>2. Окресліть права дітей, що навчаються у спеціальних класах.</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	10/12
5	<p>Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку</p> <p>1. Проаналізуйте нормативно правові акти, що регулюють діяльність спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.</p> <p>2. Складіть порівняльну таблицю навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах.</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	11/12
6	<p>Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)</p> <p>1. Назвіть складові правового статусу навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).</p> <p>2. Проаналізуйте нормативні акти, що регулюють організацію навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	11/12
7	<p>Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів</p> <p>1. Охарактеризуйте нормативно-правові акти, що регулюють організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах?</p> <p>2. Складіть індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами</p> <p>3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.</p>	11/12
8	<p>Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов</p> <p>1. Опишіть порядок зарахування учнів до школи соціальної реабілітації.</p> <p>2. Охарактеризуйте нормативно-правові акти, що регулюють організацію</p>	11/12

навчання у школі соціальної реабілітації? 3. Складіть 10 тестових завдань з теми різного рівня складності.	
РАЗОМ:	88/96

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Завдання: під час вивчення ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» студентам пропонуються індивідуальні науково-дослідні завдання з навчальною, науковою, науковопопулярною та довідковою літературою; підготовка творчих відповідей на запитання; опрацювання проблемних питань; підготовка доповідей, конспектів, тематичних розвідок, рефератів тощо.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Денна форма навчання
Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
1 бал	Актуальність обраної проблеми
8 балів	Якість, чіткість, повнота виконання ІНДЗ
4 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
3 бали	Якість оформлення роботи
16 балів	Разом

Заочна форма навчання
Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
1 бал	Актуальність обраної проблеми
5 балів	Якість, чіткість, повнота виконання ІНДЗ
3 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
1 бал	Якість оформлення роботи
10 балів	Разом

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р.(URL: <https://v.gd/DgfFFL>) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема, таких, як опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання

різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, заліку – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [«Кодексу академічної доброчесності»](https://v.gd/FJ6BHO) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: <https://v.gd/FJ6BHO>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які

передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік ОК «Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти»:

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Установи та органи влади, що надають соціальні послуги.
8. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
9. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
10. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
11. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
12. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю.
13. Основні положення Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти.
14. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
15. Право на індивідуальну форму навчання.
16. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
17. Організація індивідуальної форми навчання.
18. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
19. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.
20. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.
21. Вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
22. Права та обов'язки дітей, що навчаються у спеціальних класах.
23. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

24. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання
25. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах).
26. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою.
27. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
28. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті).
29. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.
30. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
31. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру.
32. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
33. Права та обов'язки у дітей, що перебувають у Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів?
34. Права та обов'язки працівників Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
35. Поняття та значення інклюзивної освіти.
36. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
37. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
38. Інклюзивно-ресурсний центр: нормативно-правові основи діяльності.
39. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
40. Школа соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
41. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи соціальної реабілітації та їх відрахування.
42. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
43. Професійне училище соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
44. Права та обов'язки учнів у школі та в училищі соціальної реабілітації.
45. Права та обов'язки педагогів і працівників у школі та в училищі соціальної реабілітації.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Денна форма навчання

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
11-12 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого,

	всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
5-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
3-4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0-2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який доволі слабо, поверхнево відтворює навчальний матеріал, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, або не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Заочна форма навчання

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
25-30 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
20-24 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
15-19 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
10-14 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
5-9 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0-4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який доволі слабо, поверхнево відтворює навчальний матеріал, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, або не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ : Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
2. Васильківська С. Індивідуальна соціально-педагогічна та медико-психологічна карта супроводу учня з особливими потребами. *Дефектолог.* 2009. № 3 (27). С. 26–37.
3. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
4. Деревянко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. 336 с.
5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України.* 2008. № 93. С. 3103.
6. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2014. 185 с.
7. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Університетська книга, 2013. 391 с.
8. Колупаєва А.А. Законодавчі та нормативно-правові основи здобуття освіти дітей з комбінованими вадами / Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та інтелекту / за ред. В.І. Бондаря, Л.С. Вавіної, В.В. Тарасун. К., 2008. 248 с.
9. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Рим, 4.11.1950 р.). *Офіційний вісник України.* 2006. № 32. С. 2371.
10. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. : відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
11. Концепція розвитку інклюзивної освіти. *Дефектолог.* 2010. № 3. С. 3–5.
12. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. Справ. Харків, 2010. 388 с.
13. Лист МОН України № 2.5-281 від 05.02.2018 року «Роз'яснення щодо тривалості уроків в інклюзивних класах».
14. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин. *Держава і право.* 2011. Вип. 51. С. 51–56.
15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2017 № 635 «Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах».
16. Наказ МОН України від 03.05.2018 №447 «Про затвердження Примірною переліку обладнання для оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів».

17. Наказ МОН України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».
18. Науково-практичний коментар до Закону України «Про вищу освіту» / за ред. чл.-кор. НАН України В.Ф. Опришка. – Київ: Парламентське вид-во, 2014. 672 с.
19. Огаренко Є.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. 20 с.
20. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
21. Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу) України для дітей з вадами або (та) розумового розвитку / В збірнику законодавчих та нормативних актів про освіту. Вип. 2. К., 2008.
22. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н.З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 52 с.
23. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
24. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 49. Ст. 259.
25. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
26. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38–39. Ст. 380.
27. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.
28. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами : початкова ланка : Навчально-методичний посібник / Н.Б. Адамюк, Л.Є. Андрусишина, О.О. Базилевська та ін.; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки; За ред. В.В. Засенка, А.А. Колупасової, Н.О. Макаручак, В.І. Шинкаренко. Київ, 2014. 336 с.
29. Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 р. № 5-рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти). *Офіційний вісник України*. 2004. №11. Ст. 674.
30. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. Киев, 2000. 21 с.
31. Сергеева В. До питання нормативно-правової підготовки майбутніх спеціальних педагогів. О 72 *Освіта та наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку*. Матеріали II Міжнародної наукової конференція (27-28 березня 2020 р., м. Дніпро. Частина 1. / Наук. ред. О.Ю. Висоцький. Дніпро : СПД «Охотник», 2020. С. 254–257.
32. Соціально-правове забезпечення корекційної освіти : Методичний посібник для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта». Ужгород: Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ», 2018.
33. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011. 372 с.
34. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія. Харків: Золота миля, 2011. 347 с.
35. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. № 1. С. 1110-1115.

Додаткова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник А.М. Богуш. К. : Видавництво, 2012. 26 с.
2. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до інклюзивних форм роботи як нагальна потреба сучасної школи. *Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Теоретичний та науково-методичний часопис*. Том 1. Рівне, 2010. С. 253-258.
3. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
4. Методичні рекомендації щодо організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти. Харків: Методичний центр Управління освіти адміністрації Новобаварського району Харківської міської ради, 2018. 37 с.

Інтернет-ресурси:

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
2. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
3. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018). 13. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
5. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні: Указ Президента України № 926/2010 від 30 вересня 2010 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/926/2010>.
6. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Указ Президента України № 588/2011 від 19 травня 2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
7. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF>.
8. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF>.
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
11. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
12. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова

- Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007%D0%BF>.
13. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94%D0%BF>.
 14. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002 р. № 1243 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1243-2002-%D0%BF>.
 15. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки "Безбар'єрна Україна": Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 784. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%D0%BF>.
 16. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80>.
 17. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>.
 18. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 1993 р. № 859 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
 19. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.
 20. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. № 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF>.
 21. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
 22. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
 23. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.
 24. Типові штатні нормативи загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ МОНмолодьспорту України №1205 від 06.12.2010 р., зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 р. за № 1308/18603. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-10>.
 25. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України № 135 від 13.05.1993 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>.
 26. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>.
 27. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.

28. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465->.
29. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15>.
30. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України № 134 від 12.02.2015. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/46636/.
31. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>.
32. Про організацію діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.06.2013 № 680. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwju55X90pPZAhVOqaQKHbhlBiMQFggpMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%D%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%2520680.doc&usg=AOvVaw04OW FUspSP1zj-EQ-8y6gb>.
33. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjw0ois05PZAhUJ16QKHSieARwQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%25BD%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%25201034.docx&usg=AOvVaw1U9lan9Ub-nUTfh6LgJqC3>.
34. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
35. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
36. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 р. № 80. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/navchalni_plani1/.
37. Про затвердження Плану заходів щодо виконання завдань і заходів Державної цільової програми на період до 2020 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1063 URL: <http://osvita.ua/legislation/other/31489/>.
38. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>.
39. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового

- розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z121908>.
40. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. Київ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organiza957>
 41. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97>.
 42. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 855. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/.
 43. Про проведення дослідно-експериментальної роботи "Соціалізація особистості дитини в умовах реформованої спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1152. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwinhJDqtJbZAhVJLFAKHTO1Ce4QFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimages%2Ffiles%2Fdoshkilnacerednya%2Fosoblyvipotreby%2Fnormat%2F1152.doc&usq=AOvVaw3XMJwZEO55Kz6bXNcV55Eу>
 44. Про затвердження типових штатів та штатних нормативів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2008 р. № 1105. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1250-08>.
 45. Про проведення експерименту щодо організації інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.06.2008 р. № 587. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/30138/.
 46. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення особових справ неповнолітніх, які направляються до спеціальних загальноосвітніх шкіл та спеціальних професійних училищ для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.1994 р. № 362. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0031-95>.
 47. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2011 р. № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
 48. Про введення навчального предмету „Українська жестова мова” та внесення змін до Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 852. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4826/.
 49. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10>.
 50. Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році:

- Лист МОН України від 03.07.2017 № 1/9-362. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKNXJmOHR3T1N5NG8/view>.
51. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/.
52. Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами: Лист МОН України від 06.02.2017 № 1/9-63. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-02-08/6837/1963.pdf>.
53. Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів: Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-293. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0609/5629/lmon_293.pdf.
54. Про порядок нарахування та виплати грошової допомоги випускникам шкіл-інтернатів Лист МОН України від 21.04.2016 № 1/9-202. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0427/5489/lmon_1_9-202.pdf.
55. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.
56. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775->.